

CYNGOR SIR CEREDIGION

Adroddiad i'r: Cabinet

Dyddiad y cyfarfod: 15/06/2021

Teitl: Pennu Ffioedd Cartrefi Gofal y Sector Annibynnol

Pwrpas yr adroddiad: Pennu ffioedd a argymhellir ar gyfer lleoliadau yng Nghartrefi Gofal Preswyl Sector Annibynnol Ceredigion ar gyfer Pobl Hŷn ar gyfer 2021/22

Er: PENDERFYNIAD

Portffolio'r Cabinet ac Y Cyngorydd Alun Williams – Porth Cynnal Aelod y Cabinet:

1. Cyflwyniad

Mae'n ofynnol i'r Cyngor ddilyn canllawiau Llywodraeth Cymru a chyngor arferion da wrth ystyried a phenderfynu pris teg am ofal yng nghartrefi Pobl Hŷn yng Ngheredigion. Dylai pennu ffioedd ystyried y costau dilys y mae Cartrefi Gofal yn eu hwynebu yn ogystal â'r ffactorau sy'n effeithio ar y costau hynny.

Dywedodd canllawiau statudol Llywodraeth Cymru 2010 o'r enw 'Bywydau Bodlon, Cymunedau Cefnogol, Fframwaith Comisiynu a Chanllawiau' y dylai comisiynwyr fod â dealltwriaeth o gostau gwasanaethau gofal cymdeithasol a ddarperir ac a gontractir yn uniongyrchol ac i weithredu mewn ffordd i hybu cynaliadwyedd gwasanaethau. Yn dilyn hynny, mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi canllawiau pellach ar ffurf pecyn cymorth o'r enw 'Let's agree to agree'.

Mae 11 Cartref Gofal Sector Annibynnol yng Ngheredigion, gyda 7 ohonynt yn Gartrefi Preswyl a 4 yn Gartrefi Nyrso.

2. Cefndir

Digwyddodd yr adolygiad manwl trylwyr blaenorol o Ffioedd Cartrefi Gofal fel rhan o'r broses Pennu Ffioedd ar gyfer blwyddyn ariannol 2018/19. Dechreuodd y broses honno ym mis Tachwedd 2017 ac, yn dilyn ymgynghoriad llawn â'r sector, daeth i ben ym mis Mai 2018. Roedd y dull gweithredu a gymerwyd yn fanwl ac yn cynnwys amryw dempledi yn ymwneud â data gwelyau llawn, Pwysau Costau Chwyddiant, costau staffio a dadansoddiad o gydrannau Costau.

Mae'r broses hon yn ddwys o ran defnyddio adnoddau ac nid yw'n realistig ymgymryd â hyn bob blwyddyn. Mae pecyn cymorth 'Let's Agree to Agree' Llywodraeth Cymru yn cydnabod hyn ac yn awgrymu y dylid cynnal dadansoddiad llawnach o gostau bob 3 i 4 blynedd.

Ar gyfer 2019/20, gwnaed ymchwil ar fynegai Chwyddiant Tâl a Phrisiau Gwasanaethau Cymdeithasol Personol i Oedolion (a gynhyrchwyd gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn Lloegr) ac ymchwiliwyd iddo, a oedd yn cynnwys is-set Sector Annibynnol. Daethpwyd i'r casgliad, o gofio bod y prif gydrannau'n cyfateb i'r rheini sydd eisoes ym model pennu'r Ffioedd (e.e. Tâl, chwyddiant cyffredinol a Chost cyfalaf) a'u bod yn benodol i'r sector, roedd hwn yn fesur chwyddiant rhesymol i'w ddefnyddio yn y blynyddoedd rhwng adolygiadau manwl trylwyr ac yn wir roedd yn fesur gwell na defnyddio Mynegai Prisiau Manwerthu neu Fynegai Prisiau Defnyddwyr yn unig. Fel rhan o broses ymgynghori 2019/20 amlgwyd y newid gan Lywodraeth Cymru yn y terfyn Cyfalaf personol o £40,000 i £50,000 fel problem.

Felly ar gyfer 2019/20 cytunwyd ar godiad 4.0% ar y cyd – sef 3.5% yn deillio o'r mynegai Chwyddiant a 0.5% mewn perthynas â'r newid mewn terfynau cyfalaf. Cytunodd y Cyngor hefyd i newid yn y polisi sy'n ymwneud â'r cyfnod pan fydd taliad yn daladwy yn dilyn marwolaeth.

Ar gyfer 2020/21, cwtogodd pandemig COVID19 a oedd yn dod i'r amlwg y trafodaethau a oedd wedi cychwyn ar Bennu Ffioedd. Cydnabuwyd y cyhoeddiad hwyr gan Lywodraeth y DU o gynnydd 6.2% yn y Cyflog Byw Cenedlaethol a ddaeth i rym o 01/04/21, felly defnyddiwyd mynegai Chwyddiant Costau Iechyd a Gofal Cymdeithasol fel man cychwyn, ond cafodd ei addasu i ystyried y blaen-newid yn y Cyflog Byw.

Felly ar gyfer 2020/21 arweiniodd hyn at godiad 4.25%, y cytunwyd arno ar y cyd a chytunodd y Cyngor i weithredu hyn o 23/03/20 yn hytrach na 01/04/20.

3. Dull Gweithredu ar gyfer 2021/22

Ar gyfer 2021/22, dim ond cynnydd 2% yn ei gyllid gan Lywodraeth Cymru y mae'r Cyngor wedi'i gael ac wedi cael y setliad tlotaf o'r 22 Awdurdod Lleol yng Nghymru. Mae'r Cyngor yn wynebu pwysau cyllidebol ymhell dros 2% o hyd ac o hyd, felly mae'r Cyngor yn gweithredu o dan gyfyngiadau ariannol sylweddol.

Ers dechrau'r flwyddyn, mae cyfres o gyfarfodydd pennu Ffioedd wedi cael eu cynnal ar y cyd â'r holl Gartrefi Gofal. Mae'r broses eleni wedi bod yn unigryw a hynod heriol i bob parti, oherwydd yr amgylchiadau y mae Gartrefi Gofal wedi bod ac yn parhau i weithredu oddi tanynt, gyda phandemig COVID19 yn cael effaith sylweddol ar y sector. Mae'r Cyngor wedi gwrando cymaint â phosibl ar y sector ac wedi ystyried nifer o'r pwyntiau a wnaed yn y gwahanol gyfarfodydd Pennu Ffioedd. Cydnabyddir felly bod Gartrefi Gofal yn wynebu costau uwch mewn meysydd fel Cyfleustodau, Yswiriant a Staffio (yn enwedig o ran cymhlethdod a dibyniaeth lleoliadau, yn fwy felly na chwyddiant cyflogau craidd) yn ogystal â'r heriau gweithredol ac ariannol parhaus sy'n codi'n benodol o COVID19.

O ran arian, bu cyllid dros dro ar gael o dan gynllun Gofal Cymdeithasol i Oedolion Llywodraeth Cymru COVID19, ac mae'n parhau i fod ar gael. Mae hyn ar ffurf taliadau premiwm dros dro £50 yr wythnos fesul lleoliad Cartref Gofal Preswyl (mae premiwm ychwanegol £25 arall ar gyfer lleoliadau Nyrsio trwy'r Bwrdd Iechyd) a'r gallu i bob Cartref Gofal gyflwyno hawliadau am gyllid i'r Cyngor ar gyfer costau ac unedau gwag eithriadol (o fewn paramedrau penodol) sy'n deillio o ddiwyddiadau COVID19 uniongyrchol.

Mae'r Cyngor wedi ystyried ac ailadrodd ei gynneg Ffioedd dros gyfnod o amser ac roedd y cynneg terfynol a gyflwynwyd i'r Cartrefi Gofal Preswyl fel a ganlyn:

Ffioedd fesul lleoliad yr wythnos	<u>Preswyl</u>	<u>Preswyl Dementia</u>
Ffioedd Presennol 2020/21	£605	£645
2021/22 Cynigiwyd o 05/04/21	£644	£686
<i>Cynnydd</i>	6.45%	6.36%

Mae'r Cyngor hefyd wedi ymrwmo i gynnal adolygiad manwl o Ffioedd yn barod ar gyfer 2022/23, a fydd wedyn yn 4 blynedd ers yr adolygiad manwl diwethaf. Bydd angen i hyn ddechrau ar ddiwedd yr haf er mwyn cael ei gwblhau mewn modd amserol a'r bwriad yw defnyddio pecyn cymorth Let's Agree to Agree Llywodraeth Cymru.

Er bod y Cartrefi Gofal Preswyl yn y sir yn ceisio cynnydd llawer uwch, serch hynny, cytunwyd gan yr holl Gartrefi Gofal Preswyl eu bod yn barod i dderbyn y cynneg terfynol hwn. Mae ystyriaeth bellach yn dal i gael ei rhoi i bennu'r Ffioedd ar gyfer Cartrefi Nyrsio.

4. Ystyriaethau Eraill

Mae ffioedd cyfredol lleoliad Cartrefi Gofal Mewnol yr Awdurdod Lleol o £637 yr wythnos (Preswyl) a £679 yr wythnos (Preswyl Dementia) a weithredwyd ar gyfer 2021/22 fel rhan o'r broses Ffioedd a Chostau bellach yn is na'r cynneg terfynol i'r Sector Annibynnol. Felly cynigir ail-alinio'r ffioedd hyn ar gyfer 2021/22 ac yna bydd yr adolygiad manwl o Ffioedd ar gyfer 2022/23 hefyd yn cwmpasu adolygiad o ffioedd yr Awdurdod Lleol ar yr un pryd. Er hwylustod gweinyddu Aseidiadau Ariannol, cynigir dyddiad dod i rym 12/04/21 yn hytrach na 05/04/21 ar gyfer y newid hwn.

Mae hefyd angen diwygio'r sail ar gyfer comisiynu lleoliadau Pobl Hŷn y Tu Allan i'r Sir i sicrhau bod y polisi cyfredol yn ystyried rhinweddau pob achos a all weithiau arwain at amgylchiadau penodol yn effeithio ar y Ffioedd y gallai fod angen eu talu. Felly mae argymhelliad penodol wedi'i gynnwys yn yr adroddiad i gwmpasu'r mater hwn.

5. Goblygiadau Ariannol

Amcangyfrifir y bydd cost net blwyddyn lawn y Ffioedd arfaethedig, os caiff ei gweithredu ar draws holl lleoliadau Pobl Hŷn, tua £70k yn uwch na darpariaeth Cyllideb 2021/22 a wnaed yn ystod proses pennu'r Gyllideb.

Oes Aseiad Effaith Integredig Nac oes wedi ei gwblhau? **Os nad oes, dywedwch pam**

Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol:

Crynodeb: Ddim yn berthnasol
Hirdymor:
Cydweithio:
Cynnwys:
Atal:
Integreiddio:

Argymhellion:

1. Bod y Ffioedd am Ofal Preswyl yng Nghartrefi Sector Annibynnol Ceredigion yn cael eu cymeradwyo ar gyfer 2021/22 ar y lefelau wythnosol canlynol, mewn grym o 05/04/2021:

Preswyl Henoed Dibynnol Iawn	£644
Preswyl Dementia	£686

2. Bod y Ffioedd am Ofal Preswyl yng Nghartrefi Awdurdod Lleol Ceredigion yn cael eu diweddarau a'u cymeradwyo ar gyfer 2021/22 ar y lefelau wythnosol canlynol, mewn grym o 12/04/2021:

Preswyl Henoed Dibynnol Iawn	£644
Preswyl Dementia	£686

3. Bod y man cychwyn ar gyfer comisiynu lleoliadau Pobl Hŷn y Tu Allan i'r Sir yn uchafswm y cyfraddau Pobl Hŷn yn y Sir y cytunwyd arnynt, oni bai nad oes argaeledd yn y sir (ac eithrio lleoliadau yn Sir Benfro a Sir Gaerfyrddin, lle bydd y Cyngor yn parhau i fod cystal â chyfraddau'r priod awdurdod lletyol). Fodd bynnag, bydd pob achos bob amser yn cael ei ystyried yn ôl ei rinweddau ei hun fesul achos.

Rheswm dros y penderfyniad: Cytuno ar ffioedd a'u pennu ar gyfer 2021/22

Trosolwg a Chraffu: Heb ei ystyried eto
Fframwaith Polisi: Ffioedd a Chostau

Blaenoriaethau Corfforaethol: Buddsoddi yn Nyfodol y Bobl, Galluogi Cydnerthedd Unigol a Theuluol

Goblygiadau Cyllid a Chaffael: Gweler yr adroddiad
Goblygiadau Cyfreithiol: Dim

Goblygiadau staffio: Dim

Goblygiadau eiddo / asedau:	Dim
Risg(iau):	<ul style="list-style-type: none"> • Her gan Ddarparwyr o broses annheg a lefel afresymol Ffioedd. Fodd bynnag, mae'r broses wedi bod yn ailadroddol gan ystyried yr holl faterion wedi'u cydbwysu yn erbyn cyfyngiadau ariannol cyffredinol a pharhad cyllid dros dro COVID19. • Disgwylir yr adolygiad manwl rheolaidd 3 i 4 blynedd ar gyfer 2022/23, y mae'r Cyngor wedi ymrwymo i'w gynnal. Mae risg bosibl y bydd yr adolygiad yn arwain at godiadau pellach sy'n uwch na chwyddiant.
Pwerau Statudol:	Deddf Gofal Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014
Papurau Cefndir:	Dim
Atodiadau:	Dim
Swyddog Arweiniol Corfforaethol:	Sian Howys (Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Porth Cynnal a Chyfarwyddwr Statudol) Stephen Johnson (Swyddog Arweiniol Corfforaethol: Cyllid a Chaffael)
Swyddog Adrodd:	Duncan Hall (Rheolwr Corfforaethol: Cyllid Gwasanaethau) George Ryley (Rheolwr Corfforaethol: Caffael)
Dyddiad:	19/05/21